

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postafakarékpenztári csekk-
és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELOS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Folytatni kell a becsü- letes nemzeti harcot!

Irta: Dr Sándor Sándor.

Jelentem, elszomorodott szívvel je-
lentem, hogy 1912. október 30-án reg-
gel kilenc órakor Budapesten, a Duna
partján álló pompás palota előtt, a gróf
Tisza István főparancsnoksága alatt
álló egyesült seregek: gyalogság, lovas-
ság, rendőrség és csendőrség vissza-
verte a magyar ellenzék támadását...

Jelentem, elszomorodott szívvel je-
lentem, hogy a magyar ellenzék 1912.
október 30-án, egy verőfényes őszi na-
pon nem tudott bejutni a magyar or-
szággyűlés házába, mert a sereg, amely
az épületet teljesen körülvette, abban
őt megakadályozta. Megakadályozta
minden jog, törvény és igazság elle-
nére. Amikor a magyar ellenzéki kép-
viselők szerdán be akartak menni a
parlament épületébe, szuronyt szegezve
állott eléjük egy csapat katona és a
parancsnokló tiszt, rossz magyarsággal
adta ki az utasítást: nem tovább, mert...

Ne tovább... hanem az ellenzék
csak maradjon künn, hogy ne zavar-
hassa a munkapárt játékait, amely já-
tékokon azonban elvesz minden, ami
becsületes törekvés volt; minden, ami
megjavította volna a viszonyokat...
elvész a hit, a remény, hogy valaha
másképp is lehetett; másképp, mindad-
dig, amíg ez a játék, amelynél hazar-
dabb, véresebb még nem folyt soha, —
meg nem szűnik.

De tovább! Ezt a harcot folytatni
kell!

A megmentő harc folytatására buz-
dit az egyesült magyar ellenzéknek a
legutóbbi napokban kibocsátott szózata,
amely napnál világos bban: az igaz,
őszinte, becsületes szó meggyőző ere-
jével bizonyítja azt, hogy ami eddig
történt: az csupa törvénytelenység, csupa
vakmerő merénylet a nemzet legszen-
tebb jogai ellen. Merénylet, gaz me-
rénylet nemcsak egyénileg a képvise-
lők ellen, hanem megbízóik, a magyar
nép ellen.

A gróf Tisza István főparancsnok-
sága alatt álló seregek: a nemzeti mun-
kapárt, maga mellé véve megfelelő
számu és nemű segédcsapatokat: gya-
logságot, lovasságot és rendőrséget és
csendőrséget, megtette azt, amire eddig
egy kormány sem vállalkozott nyíltan.
Felfüggesztette az alkotmányt a szó
szoros értelmében. Fából vaskarikát
csinált... port hintett a nemzet egy ré-
szének szemébe. Igen, csak egy kis ré-
szének a szemébe. Mert a másik része
fogcsikorgatva, ökölbe szorított kezek-
kel, lehajtott fejjel áll most és lelke
mélyén háborognak az indulatok a most
szuronyokkal erős főparancsnok és se-
rege ellen.

De nem is kell ide indulat. A jó-
zan politikai okosság is azt kívánja,

hogy ennek az állapotnak vége vettes-
sék. Vége vettessék minden áron. Mert
a politikai okosság egy nemzet életé-
ben nem mutatkozott mindig abban,
hogy egymással szemben álló felek,
mindig törvénykönyvvel hadakozzanak

Az egyesült ellenzék által kibocsá-
tott szózat, napnál világosabban bizo-
nyítja be, — csak azok nem értik, a
kik süketek és vakok egy nemzet ki-
vánságaival szemben — hogy a több-
ség felrugta a törvények uralmát, hogy
minden tette jogtalan, igazságtalan...
Nos hát! Mi lesz? Meddig fog ez az
állapot tartani!? Miért van ez így!?
Igy kell ennek lennie!...

Nem. Ennek nem szabad így ma-
radni! Nem szabad, hogy egy csapat,
egy a hatalmához, előnyehez, kivált-
ságaihoz, jó módjához, kizárólag csak
ezekért és ezért ragaszkodó csapat, a
mely elvakult hódolattal, vad fanatiz-
mussal követi egy nemzet rombadön-
tött alkotmányán keresztül urát és pa-
rancsolóját, akinek idegen minden nem-
zeti érdek, kívánság és vágy.

Ezért hát a megkezdett harcot foly-
tatni kell. Mert lehetetlen az, hogy Ma-
gyarország magyarsága, ennek képvise-
lői, a küzdő egyesült ellenzék, csak
azért, mert a többségnek nem tetszik
az a harcmodor, amely végeredmény-
ben a magyar nemzet egyetemes javát
akarja, — ki legyen rekesztve a par-
lamentből, hogy onnan szuronytszegezve
vakon engedelmeskedő magyar katona-
ság üzze el. Ezért kell a megkezdett
harcot minél lelkesebben folytatni...
Ezért kell a harcvágnak magasan lo-
bogni, amely hogyha kitör, bizonyára
a pokol mélységes fenekére kergeti azo-
kat, akik ellen küzdeni kell...

Igen! A nemzet alkotmányáért vi-
vott élet-halál harcot — folytatni kell!

Drága városi „fő“-k.

Nagykörös város, melyből bizonyára ki-
telnék egy pár Székelyudvarhelyt egy lakos-
ságát, mint területi nagyságát és főképen
vagyonai viszonyait illetőleg — igen okos ha-
tározatot hozott.

E város képviselő testülete ugyanis leg-
utóbb tartott közgyűlésén, tekintettel arra,
hogy az új város-szervezési törvény a tiszt-
viselők fizetését az állami tisztviselőket meg-
illető fizetési osztályok szerint állapítja meg
és ez a városra óriási terheket ró, elhatá-
rozta, hogy a tisztviselői állások közül esu-
pán az okvetlen szükségesekeket tartja fenn
és így a 4 tanácsnoki állás közül kettőt, azon-
kívül az egyik mérnöki, ügyészi, árvászéki
ülönki, az alszámvevői és 2 számtisztai állást
(ezek mandátuma még 4 évig tartana) de-
cember 31-én beszünteti. Ezzel a pótladó
21—22 százalékkal kevesbedik.

Székelyudvarhelyt ez épen ellenkezőleg
történik. Nálunk tekintet nélkül az új város-

szervezési törvény óriási terheire, a mostani
polgármester bölcs (!?) vezetése alatt —
egészen fölösleges és új állásokat szerveznek.

Egy pár tisztviselő — hír szerint — már
most próbálgatja neve alá odabidgyesztetni a
fő... jelzőt. E szerint tehát — ha képviselő
testületünk az eddigi lágy-meleg viselke-
dést tanúsítja — ma-holnap főpolgármester,
főmérnök, főszámvevő és fő-fő minden egye-
bek fognak szerepelni az évi költségvetésben.

Ez a cimkórságos komédia pedig az
alacsony, nyagyon is szűkre szorított, el-
képzelhetetlen mostoha sorsban levő adó-
alanyok, adófizető polgárság zsebére megy.
Hírszerint e cimkórságra már közel kilenc-
ezer korona fizetés-többletet a jövő évi költség-
vetésbe a bölcs polgármester ur és érdektár-
sai — be is állítottak, jóváhagyás reményé-
ben...

Erre a merészségre pedig egyebet csak-
ugyan nem mondhatunk: Uraim! Elég lesz
az örültségből...

Vajjon hova vezet ez a népet pusztító
hazárdírozás? Vajjon mikor lesz megállás
azon a lejtőn, melyre városunkat a szép nő-
vésű, — de úgy látszik — velünk szemben
üres lelkű polgármester vezeti!...

Nagy a reménységünk, hogy két hónap
alatt, ami ez évből a polgármester ur szá-
mára is még hátra van — édes semmit te-
vésben fog elmúlni és további alkotásaitól
ezt az agyonpótadózott várost megkíméli...

Mert nem hiába, hogy finánc-vérrel van
beoltva, de a fizetésemelés módszerét,
ugyancsak gyakorolta ott, ahol saját érdeke
is közrejátszott. Ebből az alkotásából azon-
ban, többet nem instálunk! A képviselő-
testületnek pedig egyenesen kötelessége
megállást parancsolni, mert annak nemcsak
jogai, de kötelességei is vannak...

Az ország házánál

1912. október 30-án ismét felháborítóan
botrányos állapot uralkodott. Tisza gróf,
Magyarország kilenc század katonasággal és
szokásos detektív csapatával éjjel-nappal
körülvett, teljhatalmu gonosz tevője, az ősz-
szes ellenzéki képviselőket, Andrássy Gyula
kivételével, az ország házából elrekesztette.

A nagy katonai készenléten kívül a
geszti cézárt 200 gyalogos és lovascsen-
dőr, valamint 1200 gyalogos és 150 lovas-
rendőr védelmezte a parlament előtt. Az
épületben pedig 120 rendőrt helyeztek el
Pavlik, a Ferenc József lovagja főparancs-
noksága alatt, az V. ker. kapitányságon meg
150 rendőr várta Tisza gróf parancsait.

Az egyesült ellenzék a néppártkörből
testületileg vonult a katonai kordon elé, de
nem az ország házába, hova őket a nemzet
bizalma küldötte. Nem; oda a 48-ik gyalog
ezred Tutzer nevű századosa — Tisza pa-
rancsa szerint — senkit sem engedett.

A civikeres százados zsebre vetett kézzel, de
azért izgatottan, így szólt a képviselőkhez:
— Also, bitte, nicht weiter!

A képviselők dühösen kiáltották:

— Ez a magyar katonaság? Szégyeljék
magukat!

A százados tört magyarsággal, harsány
hangon válaszolt:

— Itt nem lehet bemenni egy se!
Majd megismételte:
Nem mehet be egy se! Kérem nem tovább!

Izgatott szóváltás kezdődött. Fráter Lóránt így kiáltott a katonák felé:

— Szégyeljék magukat, disznó banda!

Tutzer néhányszor megismételte a tilalmat, majd kiadta a vezényszót:

— Bajonett auf! — és erre a katonák bajonettel felszerelt fegyverüket jobboldaluk elé tették.

Közben kisebb tömeg verődött össze és éljenezte a képviselőket, különösen gróf Károlyi Mihályt. Károlyi odalépett a százados elé és így szólt:

— Minthogy azt látjuk, hogy a képviselőházat katonai kordonnal vették körül és senkit közülünk be nem bocsátottak, eltávolozunk!

Ezután az ellenzéki képviselők a függetlenségi pártkörbe vonultak, a hol Kossuth Ferenc elnöklése alatt értekezletet tartottak. Itt Apponyi Albert gróf határozati javaslatot olvasott föl, a melyben tiltakoznak a képviselőházban történtek ellen s az ottani ülésezést munkapárti konferenciának minősítik. Nehány felszólalás után gróf Károlyt Mihály főleg az ellen tiltakozott, hogy a magyar képviselőház előtt magyar képviselőket német nyelven beszélő katonaság tartóztatott föl. Ezután gróf Zichy Aladár indítványozta, hogy a szövetkezett ellenzék maradjon permanenciában, hogy követendő taktikáját a kormány cselekedetei szerint irányíthassa.

Ezalatt az ország házában a munkapárti tanácskozást Tisza gróf megnyitotta, felolvastatta a delegációkat Budapestre november 5-ére összehívó királyi kéziratot. Ezután Andrássy Gyula gróf hatalmas beszédet mondott és a kormány eljárásait rendkívül súlyos bírálatban részesítette; szemébe vágta Tiszának és Lukácsnak elkövetett sok törvénytelenységét. Részletesen, pontosan megjelölte a felháborító dolgokat, melyeket június 4-ike óta véghez vittek. E történelmi nevezetességű fejtegetéseit azzal végezte, hogy béke csak a jogrend helyreállítása után lehet. Addig pedig élet-halálra szóló harcot hirdet.

A munkapárti fickók, köztük az a híres elvű Kállay Tamás toporzékolt, prűszkült Andrássy gróf letagadhatatlan igazságaitól. Tisza és Lukács pedig igyekeztek mentegetni botrányos eljárásait. Andrássy gróf azonban nem bírta végig hallgatni csűrös-csavarásukat és hirtelen eltávozott.

Délután is ülésezett a munkapárti társaság; előkészítvén a másnapi programot.

Csütörtökön az ellenzék meg se kísérelte a parlamentbe való bevonulását, mert az úgy is lehetetlen lett volna az erős katonai gyűrű miatt, amely a szerdaihoz hasonló volt.

Tiszák tehát most még szabadabban garázdálkodhattak. Beterjesztette Lukács a „parlamenti őrségről” szóló törvényjavaslatot, melynek leglényegesebb része a 4-ik szakasz. Ez így szól: A mennyiben a képviselőházi őrség megerősítése, vagy pedig akár a képviselőházban, akár azon kívül szolgálatának kiegészítése válnék szükségessé, a képviselőház elnöke erre a célra a kormány útján a rendőrség, csendőrség, vagy a fegyveres erő karhatalmi közreműködését veheti igénybe.

Ezt a javaslatot az ellenzék június óta követelt magatartásával kívánják indokolni. Erre vonatkozólag az ellenzéki vezérférfiak többnyire nyilatkoztak. Déry Zoltán pl. ezeket mondja:

Maga az, hogy a kormány javaslatot terjeszt be és törvényt akar alkotni, másfelől pedig a házszabályokban akarja az elnöki jogkört erre vonatkozólag szabályozni, nyílt bevallása annak, amit mi mindig állítottunk, hogy eddig törvény- és házszabályellenesen jártak el.

Jön az adóprés!

A vezérek miatt

II. többet kell fizetni.

Itt mutatjuk ki számszerűleg azt, hogy Székelyudvarhely város közönségének az adózás szempontjából is minő károkat okoztak vezérei, kik saját fizetési fokozatuk emelése érdekében arra törekedtek, mikép e városnak lakósságát tízezeren felüli számra hajszolják.

Ezt a megbocsáthatatlan bünt most már nekünk kell bünhödjük; az adófizető polgárságnak nyögnie csak azért, hogy néhány tisztviselőjének több legyen a költő-pénze. Ime, gyönyörködjenek a számokban:

Adókivetés.

A kereskedő vagy iparos adóját eddig három évenként vetették ki. Ezután másképp lesz. A kivetés 1913. január első napja után évenként fog megtörténni.

Az általános kereseti adó alapja az üzlethől származó valóságos jövedelem. Ahol ez nem állapítható meg, a legkisebb adóalap megállapítására a lakbér szolgál. A lakbér e célból így szorzandó: 1 és fél-4 szeres összeggel, ha 500 és 1000 korona közt van; 3 és fél-10 szeres összeggel, ha 1000 és 2000 közt van; 5—17 szeres összeggel, ha 2000—3000 korona közt van; 7—20 szoros összeggel, ha 3000 koronánál is nagyobb. Minden kiskorú gyermek után a lakbér 10 százaléka levonandó, de ez a százalék egy-egy gyermekre nézve 100 koronánál és valamennyi gyermek után a lakbér 40 százaléknál több nem lehet.

A minimális adótételek a kézműveseknél: kis- és nagyközségekben a segédekkel dolgozó kézműveseknél 10 korona, a segéd nélkül dolgozó kézműiparosoknál Budapesten 10 korona, törvényhatósági rendezett tanácsú városokban és legalább 10.000 lakost számláló községekben 8 korona, egyéb helyeken 6 korona. A házalók adója, ha üzletüket egyedül és gyalog folytatják 8 korona, ha üzletüket egyedül és egy lóval folytatják 12 korona. Ezenfelül jár még: minden segéd után 4 korona és minden ló után 6 korona adó. Társas cégeknél minden egyes cégtag lakbérért külön-külön kell számításba venni a minimális adóalap kiszámításánál.

Nevezetesen ujsága az ezutáni adózásnak, hogy a családtagok és cselédek után fizetendő adót az új törvény megszünteti.

A kereskedő vagy iparos jelenleg nemcsak kereseti adót fizet, hanem jövedelmi pótdadót és betegápolási pótdadót is. Utóbbin 1913. január elsejétől kezdve sem lesz változás. Ellenben a jövedelmi pótdadó megszűnik és helyébe a progresszív jövedelmi adó lép. A kereskedő vagy iparos jövedelmi pótdadója ma a III. osztályú kereseti adó bizonyos százalékában van megállapítva. Aki tehát ugyanolyan összegű harmadik osztályú kereseti adóval volt megróva, az ugyanannyi jövedelmi pótdadót is fizetett, tekintet nélkül arra, nipszenek-e más forrásokból, pl. földből, házból stb. származó jövedelmei.

Jövedelem adó.

Ez ezentúl másképpen lesz. A kereskedőnek vagy iparosnak, általában minden adófizetőnek nemcsak az üzletéből, iparüzéséből hanem a földjéből, házából, tőkéjéből, szóval minden néven nevezendő forrásból származó valódi jövedelmét egybe fogják adni és így az egészre vetik ki a jövedelmi adót. Ez a jövedelemadó a jövedelem nagysága szerint szakaszonként emelkedik, vagyis a kisebb jövedelem kisebb kules, a nagyobb jövedelem nagyobb kules szerint adózik. A legkisebb jövedelemnek 0,6 százaléka, a legnagyobbak 5 százaléka a jövedelemadója. Százalékában kifejezve a jövedelemadó 3.300 korona összjövedelemnél 1 és fél százalékot, 5000 K-nál 2 százalékot, 7300 K-nál 2 és fél százalékot, 10.000 koronánál 3 százalékot tesz ki.

Az idők jeleinek intése.

Irta: Ürmösi József homoródszentpáli

unitárius lelkész. (2. folyt.)

2. Egyesült munkálkodásra csak értelmes, tanult és igazán vallásos, a Jézusi szeretet lelkével megáldott ember képes. Hiszen mi volt a nagy mester célja, halljátok csak: Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki engemet elbocsátott; Az embernek fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másoknak; Közületek senki se nézze csak a maga hasznát, hanem a mások hasznát is. A mit akarsz, hogy mások veled cselekedjenek, te is azt cselekedd másokkal. Ezek, de nemcsak, hanem fenséges tanításainak minden sora tündöklő fénnel, biztosítólágy ragyog azok előtt, kik embertársaik javáért munkálni akarnak.

De mintha hallanám korunk embereinek észrevételét, hogy jelen napjainkban épen az egyesült munkálkodás folyik. Mert észrevehető, hogy mennyi egyesület, bank, takarékpénztár, jótékonyági intézmény stb. alakul. Igaz. Ámde vizsgáljátok meg azt is, hogy ezekből hány egyesület alakult feltűnési vágyból, s alapszabály jóváhagyása után, az egyesületnek is vége.

Vizsgáljátok meg azt is, hogy hány egyesület alakult így névleg oly címmel és hangzatos névvel, hogy az embertársai haladását, jóllétét munkálja, beltartalmilag pedig éppen azoknak kiszípolozására törekedett s törekszik.

És az ilyenek a törvények szövevényes hálóiiban úgy tudnak bujkálni, hogy nehezen lehet jóakaratu működéseiket megköszönni. Igen, a törvények!

A törvényekkel ma mi is úgy vagyunk afiai, mint a Jézus korabeli zsidóság, melynek a főpapi rendje az Isten helyes tiszteltet úgy körülsáncolta szabályokkal, törvényekkel, hogy a szegény nép ezek miatt nem tudott az ő Istenéhez eljutni. Nálunk is, a nép javára irányuló intézmények, úgy körül vannak törvényekkel támogatva, hogy ezek agyonnyomják maholnap az intézményeket.

Jó, helyes és a nép haladását s a közboldogulását magában foglaló törvényeknek tisztelője, barátja vagyok, de irtózom a folyton §-usban utazó emberektől, mert azok, gondolatom szerint, még a lélegzetvételre is §-t hoznak.

Jézustól midőn a farizeusok kérdezték, hogy melyik a legfőbb törvény? Ő így felelt: Szeressed az Istent, ez az első, szeressed felebarátod úgy, mint magadat, ez a második. Én is a nagy mester hívallását követve, azt tartom afiai. Isten szeretet mellett nem a halomszámra hozott törvényekre van szükség. Szív és lélek kell ide afiai, amely teljes lelkű egymás iránti szeretettel, mely kész az egyesült munkára nemcsak akkor, mikor a haszon, a nyereség oroszlán része őt illeti, hanem akkor is, mikor az övé is csak egy porszem, de ugyanakkor egy maroknyit vitt a közboldogulás oltárára.

De ehhez aztán nem ugynevezett színlegetes leereszkedés kívántatik meg, hanem az evangéliumi alázatosságnak az a mértéke, melyre a Jézus azt mondotta: A ki ti közületek az első akar lenni, az legyen a többinek szolgája. Vagyis együttérezni, együtt munkálni azokkal, a kik haladásukat, boldogulásukat tőlünk várják.

Én magam részéről minden törekvésnek, munkának, mely e szellemben folyik, mely az értelmes haladásnak, az egyesült munkának zászlóvivője, ápolója, munkása, halás elismerője vagyok. E téren halás köszöneten és

elismerésem mellett hajtom meg népem lelki halálának lobogóját azon intézmények előtt, melyek az egyesült munkára serkentő magvakat — nemcsak itt, hanem más helyeken is — a nép keblében, a kicsiny falvakban igyekezett meggyökereztetni. Erős hitem és bizodalmam, az időknek jele mondatja, hogy a jövőendő boldog Magyarország terebélyes fája ezen mustármagvakból fog kifejlődni.

(Folyt. köv.)

Színes képek.

Polgármesteri kortesnóta.

Ad notam: Tengerre szállt

a kis sarka . . .

(Zenéje: Kertészsnétől.)

Kilincsel a polgármester,
Voksokat keresgél.
Mig ezt teszi, közköltsegen
Legalább nem henýél.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra . . .

Nem volt elég a lakosság
Kisvárosi száma,
Tízezeren felülire
Kellott kiformalja.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra . . .

Rettenetes adóteher,
Drágaság és nyomor
Jön még ebből mindnyájunkra, —
Átkot szór az utókor.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra.

Átok száll majd, rettenetes
Azoknak fejére,
Kiknek elsőbb saját zsebük,
Mint a nép érdeke . . .

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra.

Gotthárd János polgármester
Nyugdíjba vágyódik,
Nem bánja, ha — ez a város
Hanyatt is vágódik.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
A saját javára.

Azt akarná, megválasszuk
Ismét a helyére,
Hogy azután egy-két évre
Elvonuljon földre . . .

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
A saját javára.

Pár év múlva nyugdíjba megy
Városunk terhére,
Törvényt várja, ki akarja
Használni előny're

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
A saját hasznára.

Bocsánatot soh' sem nyerhet
Az a szörnyű büne,
Hogy a város közönségét
Nyomorba kergette.

Vigyázzatok polgártársak
A ravasz rókára;
Ujabb terhet, igát hajszol
Roskadó vállunkra.

Választó.

— Olcsó és szép kiadása román. kath. imakönyvek színes képekkel díszítve, a győri és pécsi egyházmegyei hatóság engedélyezésével, gyönyörű választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, zenemű-, papiros-, író- és rajzszerületében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

HÍREK.

— A király holnap udvari külön vonaton Budapestre érkezik a nyugati pályaudvaron. A perronra senkit sem bocsátanak be és az állomáshoz vezető utakat már fél öt órakor elzárják, miután tüntetéstől tartanak a király mellett és a kormány ellen.

— Nőegyletünk választmányi ülése. A székelyudvarhelyi jótékonycélu nőegyesület e hó 3-án, ma (vasárnap) d. u. 3 órakor választmányi ülést tart. Tártyak: fillérestélyek rendezése, segélykérvények elintézése, indítványok.

— A főispán búcsuja — elmaradt. Marostordában október 29-én megtartották a vármegyei közgyűlést. Az ez alkalomra ország-szerte hirdetett főispáni búcsu azonban — elmaradt. A dologban az a legérdekesebb, hogy mi ezt már előre megjósoltuk.

— Halottak napja alkalmából pénteken este — az esős, hűvös idő mellett is — fényes kivilágítások voltak a temetőterekben. A kegyeletes megemlékezést az óriási sár-tenger sem tudta visszatartani.

— Tisza gróf ur — úgy látszik — maga is kezdette megunni a sok fényes szuronyt és rendőrsisakot. Egyedül fogott sétába. Mind-össze rendes detektívjei kísérték. Előbb az egyetemi hallgatók, majd a Dob-utcában a munkások tüntettek ellene s csakis gyors lábainak és a kivonult rendőrségnek köszönhetette, hogy agyon nem verték a reá zúdult közáporral.

— Tánciskolai vizsgabálját Simkovits József okl. tanátnő Székelyudvarhelyt e hó 9-én fogja megtartani növendékeivel.

— Egy lelkes székely, Imets F. Jákó volt csiksomlyói főgimn. igazgató, gyulafehérvári apát-kanonok, életének 80-ik évében elhalt Gyulafehérvárt. Halála nagy veszteség a székelysége, a melynek tudós, nagy és hűséges fia volt. Hült porait Csiktusnádon helyezték örök nyugalomra.

— Az időjárás próbákat tart a télből. Hópihek szállingóznak és könnyen úgy eshetik, hogy egyik reggelre márféher takaró borítja be az öreg földet. Pedig hát se tavasz, se nyár, se ős nem voltés úgy lenne jó, ha már a tél is elmaradna.

— Döntvény a családi értesítőről. A járásbíróság felszólította az egyik plebániát, hogy egy hagyatéki ügyben, a melyben nagykorúak vannak érdekelve, két családi értesítőt állítson ki. A plebánia a díjmentes munkát megtagadta. A bíróság az igazságügyi miniszterhez fordult jogorvoslatért. Az pedig most 37.071—1912. I. M. II. számú rendeletével úgy döntött, hogy a plebános a családi értesítőket díjmentesen nem köteles kiállítani, hanem „a családi értesítő kiállítási költségeiről szerkesztett nyugtájával egyetemben küldje be azt a járásbíróshoz, a mely az irodaátalányból fogja előlegképpen a költségeket kifizetni azzal, hogy a költségeket az érdekelt feleken — ha az lehetséges — behajtsa“.

— Búcsu. Mészáros Zoltán borbély és fodrász polgártársunk Székelyudvarhely városból, szülőhelyéről mai napon eltávozott. Új pályát választván, jövőjét más városban kívánja megalapítani. Miután színtalan ismerősétől, jó barátjától és az őtet támogató közönségtől személyesen búcsút nem vehetett, ezúton mond Isten hozzádot s kéri, hogy tartsák meg jó emléktükben, amint ő sem fog szülővárosáról háládatlanul soha sem elfeledkezni.

— Értesítés. Tisztelettel szíves tudomására hozom a mélyen tisztelt nagyközönségnek, hogy a téli idényre a legujabb férfi és női divatujdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők dus választékban raktárra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésre bocsátom. Mindenkinek saját érdekében ajánlom szíves megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

Irodalom.

Megjelent

A Kultura-Almanach, az 1913-ik évre,

gyönyörű kiállításban számos, műemléket tartalmazva, magas nivón álló szövegrész-szel.

A diszes könyvből visszamaradt néhány példány, s ezeket szétszétjük a Kultura azon új előfizetői között, kik lapunkra legalább is egy félévre előfizetnek.

Kik egy egész évre előfizetnek, a Kultura Almanachon kívül díjtalanul megkapják a Kultura 1912. okt. 1-től, 1913. jan. 1-ig megjelenő összes példányait is.

A Kultura előfizetési ára: egész évre 20 K, fél évre 10 K.

Kérjük az i. t. új előfizetőket, hogy megrendeléseiket minél sürgősebben eszközöljék, mert esetleges későbbi megrendelésekről nem tudnánk eleget tenni ígéretünknek, ha már a példányok kifogytak.

Kiváló tisztelettel

A Kultura kiadóhivatala Sopron
Röttig Gusztáv és fia.

Nyílt-tér*

Nyilatkozat.

Mindazok számára, akik a köztem és Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur között f. évi október hó 21-én lefolyt incidensről tudomással bírnak, avagy ezután fognak arról tudomást szerezni, szükségesnek tartom a magam mentességére közzé tenni az alábbiakat:

Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur ugyanis velem szemben oly sértő modort tanúsított, amely nem ütközik ugyan a Btkv.-be, de a melyért lovagias elégtételt kellett volna kérnem és én ennek dacára azt meg sem kíséreltem.

Nehogy azonban ezt valaki gyávaságnak avagy elintézetlen ügynek tudja be nekem és Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur se tűnethesse fel mások előtt az én rovásomon a saját előnyére s azt se higgye, hogy bármiért is okom van félni tőle, vagy hogy engem büntetlenül bántalmazhat; meg kell mondjam, — bár nem szívesen teszem, — miszerint lovagias elégtételt azért nem kértem tőle, mert pozitív tudomásom van arról, hogy Dr Hinléder Fels Ernő urnak „elintézetlen lovagias ügye van“ s így becsületbeli ügyet lovagias úton elintézni vele nem lehet.

Ezt annyival is inkább szükséges volt megmondanom, mert tudomásom van arról is, hogy Dr Hinléder Fels Ernő ügyvéd ur ennek dacára itt Székelyudvarhelyen részt vett egy „becsületbírósgában“.

Székelyudvarhely, 1912. nov. 1.

Sz. E. Rend Gyula.

* E rovatban megjelent közleményekért, semmi felelősséget nem vállal a szerk.

LEGTARTÓSABB

húzott drótszálas lámpa.
SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK
Budapest, VI, Teréz-körút 36.

Ne feledje el, hogy

hirdetéseink gondos átolvasása önnek valószínűleg *hasznára lesz*. Aki nálunk hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk. Hirdetőinknél történő be-
vásárlásainál és megrendeléseinél a **„SZÉKELY-UDVARHELY”** c. ujságot felemlítenis szíveskedjék.

B O R !

Fernengel Gyula székely-udvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Bélyegzők és pecsétnyomók mindenféle kivitelben gyári áron pontosan, hibátlan szövegezéssel kaphatók „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv- és papír kereskedésében) Székelyudvarhelyt. Vidéki megrendeléseket az ország bármely részébe gyorsan teljesít.

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás terméskiadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Milliók használat Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkás-ság, görcs és hőkarut ellen

K A I S E R-féle

mell-karamellakat
a „három fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosok és magánzók által a biztos eredményt igazolják.
Kiválóan kellemes ízű bonbon!
Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60 f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. **ZSE TKEY JÁNOS** gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Élelmiszerek eladására egyes és agilis **bizományost** keresünk a piacon és a környéken (különösen főzelek-felére) csekély óvadékkal, vagy egyéb biztosítékkal.

Ajánlatok: Makó postafiók 6 küldendő.

Eladó ház. Székelyudvarhelyt, a Mikó-utcában 164 □ öles telken, teljesen új kő- és téglanyagból épült 3 szoba, konyha, kamra, pince, sütő-mosó-konyha és kerttel, elutazás miatt azonnal eladó. Értekezni Orban Balázs utca 41. sz. alatt **BORBÉLY JÓZSEF** cipésznel.

Olcsó lett a hus

Székelyudvarhelyt **Balássy Ignác** mészárszékeben, Petőfi-utca (az állami kő- és agyagipari szakiskola mellett). Naponta friss marhahus kilónként 1 K 44 f, borjúhús szintén 1 K 44 f, sertéshús 1 K 60 f. Ezen kívül friss kolbász és hideg felvágott is állandóan kapható.

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József.

Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható: Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E diszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család-töréneti adatokat tartalmaz.

KAMATLÁB EMELÉS

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár R. T. székely-udvarhelyi fő-, székelykereszturi és klánci fiókintézet-nél, tekintettel az Osztrák-Magyar Bank leszámítolási kamatláb felemelésére és pénzpiac megdrágulására, folyó év november 1-től a további intézkedésig:

Betétek után az eddig számított kamatlábat 5 százalékról 5 $\frac{1}{2}$ %-ra emelte fel adómentesen. (A betéti kamatlábat az intézet a sajátjából fizeti).

A váltók és jelzálogos kölcsönök után, 8% kamatláb fenntartásával, az eddig lejáratonként szedett 50 fillér leszámítolási díjat, évi 1%-ra emelte fel, de legkisebb díj 50 f számít.

A folyó számlák után pedig az eddig negyedévenként számított 1‰ jutalékot 3‰-re emelte fel.

Székelyudvarhely, 1912, október 30

Az Igazgatóság.

NICRIN

a legjobb cipőkrém az egész világon

Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is. **St. Fernolend Wien III.** cs. és kir. udvari szállító. **80 éves gyári fennállás**

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Embe Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapirok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapirok és borítékok, levél-kártyák, yásb. **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel, Nagy választék tájképes virágos, genre művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagysága, súly és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapirok, vonalzott és rovatos papirok, rajzpapirok, írópapirok, esomágozó és selyempapirok, másolópapirok, itató-papirok, szűrőpapirok, torta- és befőzőpapirok, könyvkötő-papirok és papírkülönlegességek. Kártyapapirok.

Lemez-papirok minden súlyban. hangjegypapirok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klotetpapirok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémhől. Bőrtárcák, pénzes-erszőnyek. okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélíró-tollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárazak, dísz-tollszárazak. Író-nok, fekete, színes és másoló-ironok (crayonok), zsebironok, esavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztó, titbronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. Hangoló-sipok és ocarinák. Monogrammok fehérnemű és leveledpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. Ajtó-táblák és névfeliratok öntött fémhől, erdészkalapácsok gyári áron.

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabíró-sági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes **Magyar Könyvtár**. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** rak-tára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek zsebkönyvek (notesek), pénztár-tömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzök,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák, tolltokok, itató-deszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, toll-állványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szőnyegszögek, kapesok stb.